

Yurt dışında mukim şirkete verilen danışmanlık ve destek hizmetlerinde vergileme ve belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-898
Tarih	08.07.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-898

08/07/2011

Konu : Yurt dışında mukim şirkete verilen danışmanlık ve destek hizmetlerinde vergileme ve belge düzeni hk.

İlgide kayıtlı dilekçenizin incelenmesinden, yurt dışı merkezli yabancı firmaların ülkemizdeki irtibat bürolarının çeşitli giderlerinin (elektrik, su, telekomünikasyon gibi) ödenmesi işlemlerinin yapılmasında aracılık hizmeti verdiğiniz, bu hizmeti gerçekleştirirken ilgili harcama tutarlarının döviz olarak şirketinizin banka hesaplarına yabancı şirketler tarafından gönderildiği, gelen döviz tutarlarının Türk Lirasına çevrilerek ödemelerin yapıldığı, buna ilişkin döviz alım belgesinin bankadan temin edildiği ancak irtibat bürosu çalışanlarının ücret ödemelerinin gelen döviz cinsinden Türk Lirasına çevrilmeden döviz olarak çalışan kişinin hesabına gönderildiğinden bahisle verilen hizmetler karşılığında komisyon geliri elde ettiğiniz ve alınan komisyon için fatura düzenlediğiniz belirtilmek suretiyle vergilendirme ve usul yönünden yerine getirmekle yükümlü bulunduğunuz hususlar hakkında görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Safi Kurum Kazancı" başlıklı 6'ncı maddesinde; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanunu'nun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38'inci maddesinde ise; "Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

1-İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;

2-İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanunu'nun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41'inci maddeleri hükümlerine uyulur." hükmü yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, şirketinizin, yurt dışı merkezli yabancı firmaların ülkemizdeki irtibat bürolarında çalışanlarının ücretleri, SGK primleri, elektrik, su, telekomünikasyon vb. ödemelerinin yapılmasında sunduğu aracılık hizmeti karşılığında elde etmiş olduğu komisyon gelirlerinin kurum kazancı olarak vergilendirilmesi gerekmektedir.

Ticari kazanç sahibinin aktif toplamı ile borçları arasındaki fark, müteşebbisin işletmeye mevzu varlığını (öz sermayeyi) teşkil etmekte olup, kazancın tespitinde tahsil değil, tahakkuk esası benimsenmiştir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun "Verginin Konusunu Teşkil Eden İşlemler" başlıklı 1'inci maddesinin 1. bendinde; Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin vergiye tabi olduğu, "İşlemlerin Türkiye'de Yapılması" başlıklı 6'ncı maddesinde; işlemlerin Türkiye'de yapılmasının hizmetin Türkiye'de yapılmasını veya hizmetten Türkiye'de faydalanılmasını ifade edeceği belirtilmiş, "Mal ve Hizmet İhracatı" başlıklı 11'inci maddenin 1'inci fıkrasının a bendinde; ihracat teslimleri ve bu teslimlere ilişkin hizmetler ile yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmetler ve karşılıklı olmak şartıyla uluslararası roaming anlaşmaları çerçevesinde yurt dışındaki müşteriler için Türkiye'de verilen roaming hizmetleri vergiden istisna edilmiştir.

Kanunun "İhracat Teslimi ve Yurt Dışındaki Müşteriler İçin Yapılan Hizmetler" başlıklı 12'nci maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca da bir hizmetin yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmet sayılabilmesi için;

- Hizmetler yurt dışındaki bir müşteri için yapılmış olmalıdır.

- Hizmetten yurt dışında faydalanılmalıdır.

Hizmet ihracı ile ilgili açıklamalar 17, 26 ve 30 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğlerinde yapılmıştır.

Hizmet ihracında katma değer vergisi istisnasının uygulanabilmesi için 26 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin (K) bölümünde yer alan aşağıdaki dört şartın birlikte gerçekleşmiş olması zorunludur.

1- Hizmet Türkiye'de yurt dışındaki bir müşteri için yapılmış olmalıdır.

2-Fatura veya benzeri nitelikteki belge yurt dışındaki müşteri adına düzenlenmelidir.

3- Hizmet bedeli, döviz olarak Türkiye'ye getirilmelidir.

4- Hizmetten yurt dışında yararlanılmalıdır.

Ayrıca 30 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin "Hizmet İhracı" başlıklı (A) bölümünde; ".....Yurt dışındaki firmaların Türkiye'den ithal edecekleri mal ve hizmetlerle ilgili olarak bu firmalara aracılık hizmeti verenlerin, söz konusu hizmetler karşılığında aldıkları komisyonlar, ihraç edilen mal ve hizmetler yurt dışında tüketildiğinden, hizmet ihracı istisnası kapsamında mütalaa edilecektir. Bu istisnanın uygulanmasında 26 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin (K) bölümünde yer alan diğer şartların aranılacağı tabiidir" şeklinde açıklanmıştır.

Buna göre, yurt dışı merkezli firmaların Türkiye'deki irtibat bürolarının çeşitli giderlerinin ödeme işlemlerinin yapılmasında aracılık hizmeti verilmesi karşılığı yurt dışındaki firmadan alınan komisyonlar hizmet Türkiye'de yapıldığından ve hizmetten Türkiye'de faydalandığından KDV'ye tabi olacaktır.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Türkçe Tutma ve Türk Parası Kullanma Zorunluluğu" başlıklı 215'inci maddesinde;

"1- Bu kanuna göre tutulacak defter ve kayıtların Türkçe tutulması zorunludur. Ancak, Türkçe kayıtlar bulunmak kaydıyla defterlerde başka dilden kayıt da yapılabilir. Bu kayıtlar vergi matrahını değiştirmeyecek şekilde tasdik ettirilecek diğer defterlere de yapılabilir.

2- a) Kayıt ve belgelerde Türk para birimi kullanılır. Belgeler, Türk parası karşılığı gösterilmek şartıyla, yabancı para birimine göre de düzenlenebilir. Şu kadar ki yurt dışındaki müşteriler adına düzenlenen belgelerde Türk parası karşılığı gösterilme şartı aranmaz.

..." hükmü yer almaktadır.

Bu açıklamalara göre; yurt içindeki müşteriler adına düzenlenen faturaların Türk parası karşılığı gösterilmek şartıyla yabancı para birimine göre düzenlenmesi mümkün olup, yurt dışındaki müşterileriniz

adına düzenlenecek olan faturaların ise Türk parası karşılığı gösterilmeksizin yabancı para cinsinden düzenlenmesi mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, aynı Kanunun "İspat EdiciKâğıtlar" başlıklı 227'nci maddesinde; Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait kayıtların tevsiki mecburidir." hükmü yer almıştır. Söz konusu kayıtların ise Kanun'un 229'uncu ve müteakip maddelerinde belirtilen belgelerden herhangi biri ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

"Faturanın Tarifi" başlıklı 229'uncu maddesinde; "Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır".

Aynı Kanunun "Faturanın Nizamı" başlıklı 231'inci maddesinin 5 no'lu fıkrasında "Fatura malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir, bu süre içinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır."

Kanunun "Fatura Kullanma Mecburiyeti" başlıklı 232'nci maddesinde "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler;

1-Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara,

2-Serbest meslek erbabına,

3-Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara,

4-Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere,

5-Vergiden muaf esnafa,

Sattıkları emtia veya yaptırdıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almakmecburiyetindedirler."

hükümleri yer almaktadır.

Buna göre şirketiniz tarafından yurtdışı merkezli firmalara verilen aracılık hizmetleri dolayısıyla hizmet bedeli üzerinden hizmetin verildiği tarihten itibaren azami (7) yedi gün içerisinde fatura düzenlenmesi gerektiği tabidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Vergi Dairesi Başkanı a.

Grup Müdürü Y.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 12.09.2026